

Шепеленко Д.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН КУРСАНТІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Заняття з вогневої підготовки є невід'ємною складовою навчального процесу для майбутніх військовослужбовців та правоохоронців. Й особливо в контексті теперішніх подій. Ці заняття покликані сформувати у курсантів необхідні навички поводження зі зброєю, дотримання правил безпеки та ефективної стрільби. Однак, крім технічних аспектів, важливу роль відіграє психологічний та емоційний стан курсантів під час таких занять.

Процес навчання з вогневої підготовки супроводжується підвищеним рівнем стресу, напруженості та відповідальності. Неправильне застосування педагогічних методик викладачами може призвести до негативного психоемоційного впливу на курсантів, що, своєю чергою, завадить їхньому ефективному навчанню та засвоєнню необхідних навичок. Натомість використання ефективних методик сприятиме створенню сприятливої атмосфери, підвищенню мотивації та покращенню результатів навчання.

Важливо зазначити, що навчання з вогневої підготовки не лише передбачає опанування технічними навичками, але й вимагає від курсантів здатності зберігати холонокровність, концентрацію та відповідальне ставлення в умовах стресу. Тому роль викладача у забезпеченні позитивного психоемоційного стану курсантів є вкрай важливою.

У цьому контексті постає питання як впливають поведінка і “манери” викладання даної дисципліни на психоемоційний стан курсантів під час занять. Досліджуючи це питання, ми зможемо краще зрозуміти важливість ефективного викладання та його значення для формування майбутніх висококваліфікованих фахівців у сфері безпеки та оборони.

Важливість вищевикладеного можна обґрунтувати наступним: заняття з вогневої підготовки мають специфічний характер і вимагають від викладачів особливої уваги не тільки до фізичного стану, але й до психологічної стабільності курсантів упродовж занять. Нав'язливий стиль викладання, відсутність мотивації, ігнорування індивідуальних потреб

курсантів, упереджене ставлення, а також у виняткових випадках порушення ділового стилю спілкування, підвищення голосу, образливі та недоречні висловлювання стосовно курсантів і відсутність бажання у викладачів конструктивно пояснювати курсантам їх помилки і допомагати у виправленні ситуації – така поведінка з боку викладацького складу є неприпустимою і негативно впливає на слухачів, що може виявлятися у стресі, тривожності, хвилюванні на вогневому рубежі, страху при поводженні з бойовою зброєю [1, с. 137], втраті зацікавленості та інтересу до навчальної дисципліни, а також ризику отримання травм. У ході проведення занять з вогневої підготовки викладачеві слід зберігати спокійну обстановку, старатися бути стриманим до помилок, щоб у курсантів та слухачів заняття з вогневої підготовки асоціювалися виключно з позитивними емоціями [2, с. 155].

Порушення застосування педагогічних методик викладачами під час занять з вогневої підготовки може мати серйозні наслідки для психоемоційного стану курсантів. Неefективні методи викладання, такі як авторитарний стиль спілкування, відсутність зворотного зв'язку та мотивації, можуть викликати у курсантів стрес, тривожність, страх, втрату інтересу та зниження концентрації уваги. Рівень тривожності курсантів значно впливає на результати стрільби. Під час проведення занять з вогневої підготовки необхідно враховувати показники тривожності курсантів. При цьому значну увагу слід приділяти індивідуальному підходу у навчанні. Використання даних про психологічні властивості курсантів та їх вплив на результати у навчально-тренувальних стрільбах допоможе розробити більш ефективну методику проведення занять [3, с. 72]. Це, своєю чергою, негативно впливає на процес навчання, погіршуючи засвоєння матеріалу та результати курсантів. Викладач з вогневої підготовки у залежності від подальшого розвитку небезпечної ситуації повинен вміти розпізнати те, що переляк може перерости в страх або іноді у паніку з відповідними сумними наслідками [2, с. 155]. Крім того, перебуваючи в стані психоемоційної напруги, курсанти можуть порушувати правила безпеки під час поводження зі зброєю, що створює ризик отримання травм.

Навпаки, дотримання викладачами ефективних педагогічних методик, таких як створення атмосфери довіри та взаєморозуміння, використання наочних матеріалів, надання конструктивного зворотного зв'язку та врахування індивідуальних потреб, сприяє формуванню позитивного психоемоційного стану курсантів. Це допомагає їм зосередитися на навчанні, підвищує мотивацію та покращує засвоєння необхідних знань. Застосування диференційованого підходу передбачає врахування індивідуальних особливостей курсантів (рівня підготовки, психологічних якостей) та надання додаткової підтримки тим, хто відстає. Мотивація та створення позитивної атмосфери забезпечується наданням зворотного зв'язку та заохоченням досягнень, демонстрацією важливості опанованих навичок для майбутньої професії, встановленням довірчих стосунків між викладачем та курсантами.

Забезпечення безпеки досягається чітким роз'ясненням правил безпеки під час поводження зі зброєю та контролем за їх дотриманням на кожному занятті.

Таким чином, професійна підготовка викладачів, постійне вдосконалення їхніх педагогічних навичок та усвідомлення важливості психологічного фактору під час занять з вогневої підготовки є запорукою ефективного навчального процесу та формування висококваліфікованих фахівців. Створення сприятливого психоемоційного середовища забезпечить не лише успішне засвоєння курсантами навичок поводження зі зброєю, але й допоможе їм розвинути здатність зберігати холонокровність та відповідальне ставлення в умовах стресу.

Список використаних джерел:

1. Скрипченко І. Т., Мороз Ю. М., Рожеченко В. М. Формування психологічної готовності на заняттях з вогневої підготовки з урахуванням гендерних особливостей. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: Тези V Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2021 р.). Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. Київ : НУОУ, 2021. 392 с.

2. Карпенко О.М. Особливості психологічної підготовки курсантів на вогневій підготовці під час стрільб. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ, каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. Ф-ту № 2. – Харків : ХНУВС, 2020. – 336 с.

3. Каменщик О. В., Чуприна Ю. П. Психологічний стан та підготовленість курсантів щодо поводження зі зброєю на практичних заняттях з вогневої підготовки. *Службово-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських* : матеріали круглого столу (м. Одеса, 27 листопада 2020 року). Одеса : ОДУВС, 2020. 194 с.

4. Казначеев Д. Г., Лопаєва О. М. Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Науковий журнал. 2018. № 4 (97). С. 82–85. URL : <https://er.dduvs.in.ua/xmlui/handle/123456789/3221>.

5. Казначеев Д. Г., Волков Ю. М. Основні проблеми засвоєння теоретичних знань та оволодіння практичними навичками зі стрільби здобувачами вищої освіти під час занять з вогневої підготовки: педагогічний погляд. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*: Науковий журнал 2022. № 3. С.313-318. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/11/3_ua_n2/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%9D%D0%92_3-2022-313-318.pdf.